

Методологічні засади формування фізичної культури особистості

Іваній І.В.

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Анотації:

Мета: провести аналіз феномену фізичної культури особистості з урахуванням методологічних підходів щодо її формування у системі фізкультурної освіти. **Матеріал:** проаналізовано 20 літературних джерел. **Результати:** теоретичний аналіз дозволив простежити становлення підходів до фізичної культури як духовно-фізичному явища. Визначено її орієнтація на соціальні та особистісні проблеми. Також окреслено мету, завдання, зміст та умови фізкультурної освіти. Сформульована концептуальна ідея: побудова проєктивних моделей формування фізичної культури особистості визначається їх аксіологічного, антропологічного та онтологічного складовими (тим чи іншим поєднанням двох взаємопов'язаних напрямків розвитку особистості як тіло – дух і природа – культура). Показано, що реальна кількість моделей відрізняються цільовими орієнтирами і механізмами їх досягнення. Моделі визначаються етапами індивідуального та соціокультурного розвитку особистості. Моделі передбачають адаптацію, соціалізацію, самореалізацію і інкультурацію. **Висновки:** формування фізичної культури особистості базується на сучасних гуманістичних концепціях загальної теорії культури, теорії людської діяльності. Ця діяльність враховує філософські, педагогічні та психологічні аспекти. Визначення методологічних підходів дозволяє будувати проєктивні моделі формування фізичної культури особистості і переорієнтацію педагогічної діяльності в цьому напрямку.

Іваній І.В. Методологические основы формирования физической культуры личности. Цель: провести анализ феномена физической культуры личности с учетом методологических подходов ее формирования в системе физкультурного образования. **Материал:** проанализировано 20 литературных источников. **Результаты:** теоретический анализ позволил проследить становление подходов к физической культуре как духовно-физическому явлению. Определена её ориентация на социальные и личностные проблемы. Также обозначены цели, задачи, содержание и условия физкультурного образования. Сформулирована концептуальная идея: построение проективных моделей формирования физической культуры личности определяется их аксиологической, антропологической и онтологической составляющими (тем или иным сочетанием двух взаимосвязанных направлений развития личности как тело-дух и природа-культура). Показано, что реальное количество моделей отличаются целевыми ориентирами и механизмами их достижения. Модели определяются этапами индивидуального и социокультурного развития личности. Модели предусматривают адаптацию, социализацию, самореализацию и инкультурацию. **Выводы:** формирование физической культуры личности базируется на современных гуманистических концепциях общей теории культуры, теории человеческой деятельности. Эта деятельность учитывает философские, педагогические и психологические аспекты. Определение методологических подходов позволяет строить проективные модели формирования физической культуры личности и переориентацию педагогической деятельности в этом направлении.

Ivanii I.V. Methodological basis for the formation of physical culture personality. Purpose: to analyze the phenomenon of physical culture of the person subject to the methodological approaches its formation in the system of physical education. **Material:** analyzed 20 literature resources. **Results:** theoretical analysis possible to trace the emergence of approaches to physical training as a spiritual and physical phenomenon. Defined by its focus on the social and personal problems. Also identify the goals, objectives, content and conditions of physical education. Formulated conceptual idea: the construction of projective models of formation of physical culture of the person is determined by their axiological, anthropological and ontological components (in some combination of the two interrelated areas of personal development as a body-spirit nature and culture). It is shown that the real number of different models of targets and mechanisms to achieve them. The models are defined stages of individual, social and cultural development of the individual. Models include adaptation, socialization, self-actualization and inculturation. **Conclusions:** the formation of physical culture of personality based on modern concepts of the general theory of humanistic culture, the theory of human action. This work takes into account the philosophical, pedagogical and psychological aspects. Definition of methodological approaches allows us to construct the projective model of the formation of personality and physical culture reorientation teaching activities in this direction.

Ключові слова:

методологія, гуманізація, принципи, фізична, культура, особистість, модель, фізкультурна, освіта.

методология, гуманизация, принципы, физическая, культура, личность, модель, физкультурное, образование.

methodology, humanization, principles, physical, culture, personality, model, physical training, education

Вступ.

Глибокі зміни, які відбулися в методології науки, пов'язані з розхитуванням стійких позицій і принципів класичного раціоналізму, зокрема монолітичності підходів і остаточності істин, актуалізують нове осмислення набутого досвіду і сучасних тенденцій розвитку освіти, в тому числі й у галузі фізичної культури, з метою реконструкції традиційної уніфікованої й недостатньо ефективної сьогодні системи фізкультурної освіти учнівської молоді.

Формування фізичної культури особистості – безумовно, складне педагогічне завдання. Дослідження феномену фізичної культури з філософсько-культурологічних позицій і системного аналізу (В. Бальсевич, М. Віленський, Е. Вільчковський, Т. Круцевич, В. Видрін, Л. Матвеев, Л. Лубишева, Б. Шиян та інші) надало можливість розробити поняття «фізична культура особистості» та викликало до життя ряд проєктивних теорій, які розкривають ціннісний аспект

фізичної культури, її біологічні й соціальні, тілесні й духовні складові, що допомагає вирішувати проблему формування фізичної культури особистості в сучасній фізкультурній освіті. Аналіз останніх публікацій показує, що використання синергетичного [5], культурологічного й діяльнісного [16], компетентнісного [6] підходів надає нової інформації щодо збалансованого педагогічного впливу як на рухову, так і на психічні функції, на інтелектуальні й фізичні якості, спортивні здібності особистості, а також на посилення гуманістичних функцій фізичної культури і спорту в формуванні фізичної культури особистості й здорового способу життя [4]. Отже, формування фізичної культури особистості учнівської молоді є актуальним завданням і потребує окремого, комплексного аналізу з приводу визначення методологічних засад.

Дослідження виконано згідно комплексного плану НДР «Методологічні, змістові та методичні інновації у професійно-педагогічній підготовці вчителів фізичної культури у контексті запровадження кредитно-модульної системи» (O109U004948) кафедри теорії та

методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка.

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Мета дослідження – проаналізувати феномен формування фізичної культури особистості з точки зору методологічних підходів, сформулювати концептуальну ідею її формування у системі фізкультурної освіти.

Результати дослідження.

Методологія дослідження ґрунтується на філософському вченні про людину (Б. Ананьев [1], В. Андрущенко [2] та ін.) та соціології фізичної культури і спорту (В. Видрін [3], Л. Лубишева [10], В. Столяров [14] та ін.). Теоретичне пізнання об'єкта дослідження ми почали розглядати в руслі загальних методологічних проблем: пізнання протиріч; співвідношення загального і специфічного; категорійних характеристик фізичної культури особистості.

Визначальну роль у методологічному обґрунтуванні концепції формування фізичної культури особистості відіграє *системний підхід*, який забезпечує цілісний погляд на процес становлення особистості у системі фізкультурної освіти [1; 13], дозволяє розглядати його в єдності всіх підструктур соціально-освітнього середовища навчального закладу, складових педагогічного процесу [8; 14]. Системний підхід до фізкультурної освіти дозволяє розкрити єдність функціонального, ціннісного й діяльнісного її аспектів [10, 92]. Зміст даних аспектів та їх взаємозв'язків сприяє найбільш повній реалізації інтегрованої, духовно-фізичної сутності фізичної культури [11].

Синергетичний підхід, являючись частиною системного, акцентує увагу на погодженості взаємодії частин при утворенні системи як єдиного цілого [12]. Для складних систем, якою є фізична культура, можливі альтернативні шляхи розвитку. Їх вибір пов'язаний з вибором шляху в точках біфуркації, якими в педагогіці й психології особистості є чутливі періоди онтогенезу, оптимальні для розвитку фізичних якостей і психологічних процесів у людини. Наскільки правильно і своєчасно буде вибрано шлях індивідуального розвитку, настільки успішним буде педагогічний вплив, спрямований на формування фізичної культури особистості [5, 122].

Культурологічний підхід забезпечує розгляд феномену, що вивчається, на широкому загальнокультурному фоні освітнього соціуму, перебираючи взаємозв'язок формування всіх компонентів культури особистості, забезпечуючи повноцінний процес всебічного розвитку її інтелектуальних, моральних, психічних, фізичних, естетичних та інших якостей на основі цінностей культури й моральності [2; 4; 18]. Фізкультурна освіта при цьому розглядається як форма і засіб саморозвитку культури, ставлячи особистість у центр освітньо-виховного процесу [14].

З точки зору *аксіологічного підходу* фізична культура особистості уявляється як міра засвоєння людиною її цінностей, інтеріоризація яких суб'єктивує їх, робить особисто значущими. Даний процес пов'язаний

з активізацією розвитку культурної самосвідомості й культурної перетворювальної діяльності в сфері фізичної культури. Основними факторами розвитку тут виступають протиріччя між актуальними і потенційними тілесно-духовними можливостями і потребами особистості, необхідними для її адаптації, соціалізації, індивідуалізації й інкультурації у природньому і соціальному середовищі [10], а також між вимогами соціуму до тілесно-духовних кондицій людини та її реальним станом [3]. Лише через таку ієрархію ціннісних підходів як особистість-культура-соціум можливо реалізувати перспективну модель формування фізичної культури особистості [10; 17].

Антропологічний підхід за своєю спрямованістю належить гуманістичній проблематиці, оскільки звернений до людини, до цілей, способів, шляхів і умов організації її розвитку. Основоположником антропологічного підходу до фізичного виховання вважається П. Лесгафт, стверджуючий, що «... завдання істинної освіти полягають в освіті всієї людини без поділу розуму, душі й тіла на якісь незалежні частини» [9, 271]. Пов'язаний з людинознавством, антропологічний підхід дозволяє зрозуміти цілісність людської природи, сутність виховання, освіти, розвитку, взаємозв'язок їх рушійних сил [1]. Антропологічний підхід є основою для розгортання людиноспрямованого напрямку в процесі фізкультурної освіти, дозволяє виділити її специфічні особливості, які полягають у одночасній спрямованості на рухову сферу особистості й на соціально-психологічні сторони її організації. Культура внутрішнього світу і тілесності особистості виступає при цьому головним критерієм її якісного розвитку за двома взаємопов'язаними й взаємообумовленими напрямками «тіло-дух» і «природа-культура» [20].

Звернення до *компетентнісного підходу* зумовлено необхідністю розглядати фізичну культуру особистості як здатність оперативної й ефективно діяти в ситуаціях соціальної взаємодії на основі комплексу цінностей фізичної культури, фізичних якостей, пізнавального і практичного досвіду, готовності особистості мобілізувати всі ресурси, необхідні для виконання завдання на високому рівні адекватно конкретній ситуації [6], В. Grut [19], I. Voimar [20] вказують, що фізкультурна освіта повинна розвивати біхевіористичну компетентність, яка передбачає наявність розумових і психологічних установок особистості для вирішення конкретних життєвих проблем на основі сформованих таких складових як: готовність до цілепокладання, готовність до дії, готовність до оцінювання і рефлексії.

Акмеологічний підхід призначений для інтенсифікації процесів гомеостазу, адаптації, соціалізації, самоактуалізації й інкультурації в освітньому середовищі навчального закладу. Він дозволяє проектувати моделі досягнення вершин «акме» фізичного, особистісного, соціального й духовного саморозвитку, тобто досягти фізкультурної освіченості – високого рівня засвоєння цінностей фізичної культури, оволодіння спеціальними знаннями і життєво важливими рухови-

ми діями і, як результат, мати високий рівень рухової активності та соматичного здоров'я, який дозволяє забезпечити ефективне формування фізичної культури особистості [10; 16].

Особистісно-діяльнісний підхід визначає єдність особистісного й діяльнісного компонентів в процесі освіти. Особистісний компонент визначає облік у освітньому процесі індивідуальних особливостей осіб, що навчаються, реалізуючи це через зміст, форму навчальних занять, характер взаємодії й взаємних відносин. Діяльнісний компонент визначає способи засвоєння навчального матеріалу, зразки й способи мислення і діяльності, розвиток пізнавального і творчого потенціалу суб'єкта навчання [2]. Застосування особистісно-діяльнісного підходу в процесі навчання передбачає зміну відносин між учасниками педагогічного процесу. На заміну авторитарної педагогіки приходить педагогіка співдружності. Змістом суб'єкт-суб'єктивної моделі взаємодії є пріоритет суб'єкт-суб'єктивних відносин [2, 143].

Згідно до положень *середовищного підходу* [13] провідним засобом формування фізичної культури особистості є спеціально створене у освітньому закладі фізкультурно-спортивне середовище, як сукупність різних умов і можливостей фізичного і духовного формування і саморозвитку особистості, які знаходяться в просторово-предметному і соціальному оточенні. Структура такого середовища включає суб'єктів (педагоги, учні та ін.), просторово-предметний (фізичне оточення), соціально-комунікативний (ціннісні орієнтації й соціальні взаємодії) та змістовно-технологічний (програми, методики тощо) компоненти, що сприяє цілісному розвитку і саморозвитку особистості.

Проведений теоретичний аналіз дозволив зафіксувати становлення підходів до фізичної культури як духовно-фізичного явища, орієнтацію її на соціальні й особистісні проблеми. Виділені методологічні підходи до формування фізичної культури особистості в системі фізкультурної освіти учнівської молоді визначають мету і завдання (аксіологічний, антропологічний, синергетичний підходи), зміст (антропологічний, культурологічний, синергетичний підходи), умови реалізації фізкультурної освіти (системний, компетентнісний, особистісно-діяльнісний та середовищний підходи).

Із аналізу витікає, що формування фізичної культури особистості необхідно будувати на основі комплексного поєднання методологічних підходів та принципів, які визначають функціонування цього процесу. Оскільки фізична культура, як базова частина загальної культури, спрямована на досягнення цілого ряду взаємопов'язаних цілей, таких як здоров'я, освіта, розвиток, рекреація тощо, то послідовність їх досягнення може бути забезпечена не тільки методологічними підходами і принципами організації процесу фізкультурної освіти, але й опорою на особливості контингенту учнівської молоді. Багаторівнева система освіти охоплює значну частину життя людини, в межах якої вона зростає, розвивається. Синергетичний

підхід вказує, що в цілепокладанні необхідно враховувати вікові межі контингенту з особливим набором сенситивних періодів, з властивими тільки їм етапами психічного й фізичного розвитку людини. Аксіологічний підхід націлює на розвиток ціннісної свідомості, формуванням ціннісних орієнтацій. З точки зору антропологічного підходу, якщо не обмежувати потенціал фізичної культури тільки формами рухової активності, а навпаки, розширити його до формату «антропологічної етики», формування іміджу сучасної людини, опанування ігрового характеру сучасної культури [1, 143], то врахування цієї цільової орієнтації при побудові процесу формування фізичної культури буде надавати нових результатів. Окрім цього, взаємозв'язок аксіологічного й антропологічного підходів, який обумовлений соціально-педагогічною, гуманітарною сутністю освіти, її спрямованості на збереження екології людини, як цілісної системи, яка володіє тілесно-духовною єдністю, динамічністю й індивідуальністю, також вказує на уточнення цілей на кожному із етапів індивідуального й соціокультурного розвитку учнівської молоді.

Вищесказане, а також аналіз середовища буття людини [1; 2] та сутності виникнення й багатогранності виявів фізичної культури [3; 10; 13] дозволяє сформулювати концептуальну ідею, що побудова проєктивних моделей формування фізичної культури особистості учнівської молоді різного віку, які вирізняються за цільовими орієнтирами та механізмами досягнення цілей, задається їхньою аксіологічною, антропологічною і онтологічною складовими, а саме тим чи іншим сполученням двох взаємопов'язаних і взаємообумовлених напрямів розвитку особистості в системі фізкультурної освіти: «тіло-дух» і «природа-культура». Оскільки основними факторами розвитку фізичної культури є протиріччя між актуальними і потенційними тілесно-духовними можливостями і потребами людини, а також між вимогами соціуму до тілесно-духовних кондицій людини і їх реальним станом [12, 14], то кожному індивіду в тій чи іншій мірі належить пройти етапи індивідуального і соціокультурного розвитку, які передбачають адаптацію, соціалізацію, самореалізацію й інкультурацію [10; 12]. Це означає, що в дошкільному вихованні й початковій школі пріоритет може бути наданий оздоровчо-адаптивній моделі формування фізичної культури особистості, спрямованій на розвиток природного, тілесно-рухового потенціалу учня; у базовій – соціально-орієнтованій моделі, спрямованій на формування тілесно-рухового потенціалу учня з урахуванням вимог суспільства; у старшій та професійній школі – компетентнісно-орієнтованій моделі, яка передбачає становлення цілісної (духовно-тілесної) людини культури та становлення здорового способу (стилю) життя людини в гармонії з природою та культурою.

Висновки.

Таким чином, аналіз теоретико-методологічних засад формування фізичної культури особистості показує, що вони базуються на сучасних гуманістичних

концепціях загальної теорії культури, теорії людської діяльності з урахуванням її філософського, педагогічного та психологічного аспектів. Визначення методологічних підходів дозволяє побудову проєктивних моделей формування фізичної культури особистості та переорієнтацію педагогічної діяльності з цього на-

прямую в реальній практиці фізкультурної освіти учнівської молоді.

Подальші дослідження пов'язуємо з обґрунтуванням змісту і структури фізичної культури особистості та побудовою проєктивних моделей її формування в системі фізкультурної освіти сучасної школи.

Література:

1. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человековедения / Б.Г. Ананьев. – СПб.: Питер. – 2001. – 272 с.
2. Андрущенко В.П. Культура. Идеология. Особистість / В.П. Андрущенко. – К.: Знання України. – 2002. – 578 с.
3. Выдрин В.М. Профессиональное физкультурное образование: лекции / В.М. Выдрин. – СПб.: СПб ГУФК им. П.Ф.Лесгафта. – 2006. – 241 с.
4. Вучева В.В. Аспекты гуманизации образования по физической культуре / В.В. Вучева // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 7. – С. 24-27.
5. Іваній І.В. Формування фізичної культури особистості – системне завдання фізичного виховання школярів / І.В. Іваній // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК. – 2010. – №4. – С. 128-133.
6. Іваній І.В. Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителя фізичної культури / Ігор Іваній // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Східноєвропейського Нац. університету ім. Лесі Українки. – Луцьк. – 2013. – №21. – С. 43-48.
7. Іваній І.В. Характеристика сутності здоров'язберігаючої компетентності вчителя фізичної культури / І.В. Іваній // Педагогіка, психологія та методико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 3. – С.18-22. doi: 10.6084/m9.figshare.644933.
8. Курамшин Ю.Ф. Об объекте и предмете теории физической культуры как научно-учебной дисциплины: историко-сравнительный анализ / Ю.Ф. Курамшин // Ученые записки Университета имени П.Ф. Лесгафта. – 2006. – Вып. 22. – С. 20-31.
9. Лесгафт П.Ф. Собрание педагогических сочинений. Руководство по физическому образованию детей школьного возраста / П.Ф. Лесгафт. – М.: Физкультура и спорт. – 1951. – Т.1., Ч.1. – 444 с.
10. Лубышева Л.И. Введение в социологию физической культуры и спорта: курс лекций / Л.И. Лубышева. – М.: РГАФК. – 2000. – 121 с.
11. Матвеев Л.П. Интегративная тенденция в современном физкультуроведении / Л.П. Матвеев // Теория и практика физической культуры. – 2003. – №5. – С. 5-8.
12. Наталов Г.Г. Стратегия развития физической культуры и парадигма синергетики / Г.Г. Наталов, В.Е. Козловцев // Теория и практика физической культуры. – 2005. – №9. – С. 10-18.
13. Николаев Ю.М. История и методология науки о физической культуре: учебно-метод. пособие / Ю.М. Николаев. – СПб.: «Олимп-СПб». – 2010. – 200 с.
14. Столяров В.И. Концепция физической культуры и физкультурного воспитания (инновационный подход) / В.И. Столяров, Л.И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 1998. – №5. – С. 11-16.
15. Сущенко Л.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект): монографія / Л.П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ. – 2003. – 442 с.
16. Томенко О.А. Теоретико-методологічні основи неспеціальної фізкультурної освіти учнівської молоді: автореф. дис. ... д-ра наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02. Нац. ун-т фізичного виховання і спорту України. – Київ. – 2012. – 37 с.
17. Laporte W. Physical Education in the European Union in a harmonisation process in EUPEA / W. Laporte. – New letter. – 1999. – vol.4. – pp. 47-51.
18. McLean K.N. What motivates the motivators? An examination of sports coaches / K.N. McLean, C.I. Mallet // Physical Education and Sport Pedagogy. – 2011. – vol.17(1). – pp. 21-35. doi: 10.1080/174089.2010.535201.
19. Grum B.I. Convention thought and practice in physical education problems of teaching and implications of change / B.I. Grum // Quest. – 1998. – vol.45. – 17-23.
20. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area / I. Voinar // Physical Education and Sport Pedagogy. – 2011. – vol.17(1). – pp. 44-50. Doi: 10.1080/17398872.2010.544902.

References:

1. Anan'ev B.G. *O problemakh sovremennogo chelovekovedeniia* [On the problems of modern human studies], Sankt Petersburg, Peter, 2001, 272 p.
2. Andrushchenko V.P. *Kul'tura. Ideologiya. Osobistist'* [Culture. Ideology. Personality], Kiev, Knowledge Ukraine, 2002, 578 p.
3. Vydrin V.M. *Professional'noe fizkul'turnoe obrazovanie* [Professional sports education], Sankt Petersburg, 2006, 241 p.
4. Vucheva V.V. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2006, vol.7, pp. 24-27.
5. Ivaniy I.V. *Slobozhans'kij naukovno-sportivnij visnik* [Slobozhansky scientific and sport bulletin], 2010, vol.4, pp. 128-133.
6. Ivaniy I.V. *Fizichne vikhovannia, sport i kul'tura zdorov'ia v suchasnomu suspil'stvi* [Physical education, sport and health culture in modern society], 2013, vol.21, pp. 43-48.
7. Ivaniy I.V. *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologichni problemi fizicnogo viovanna i sportu* [Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports], 2013, vol.3, pp.18-22. doi: 10.6084/m9.figshare.644933.
8. Kuramshin Iu.F. *Uchenye zapiski Universiteta imeni P.F. Lesgafta* [Proceedings of the University named after P.F. Lesgaft], Sankt Petersburg, 2006, vol.22, pp. 20-31.
9. Lesgaft P.F. *Sobranie pedagogicheskikh sochinenij* [Collection of pedagogical works], 1951, vol.1(1), 444 p.
10. Lubyshcheva L.I. *Vvedenie v sociologiu fizicheskoi kul'tury i sporta* [Introduction to sociology of physical education and sports], Moscow, 2000, 121 p.
11. Matveev L.P. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2003, vol.5, pp. 5-8.
12. Natalov G.G., Kozlovcev V.E. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2005, vol.9, pp. 10-18.
13. Nikolaev Iu.M. *Istoriia i metodologiya nauki o fizicheskoi kul'ture* [History and methodology of the science of physical culture], Sankt Petersburg, Olympus, 2010, 200 p.
14. Stoliarov V.I., Lubyshcheva L.I. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 1998, vol.5, pp. 11-16.
15. Sushchenko L.P. *Profesijna pidgotovka majbutnikh fakhivciv fizicnogo vikhovannia ta sportu (teoretiko-metodologichnij aspekt)* [Professional training of future professionals of Physical Education and Sport (theoretical and methodological aspects)], Zaporozhe, 2003, 442 p.
16. Tomenko O.A. *Teoretiko-metodologichni osnovi nespetsial'noi fizkul'turnoi osviti uchniv's'koi molodi* [Theoretical and methodological basis of non-special physical education of youth], Dokt. Diss., Kiev, 2012, 37 p.
17. Laporte W. *Physical Education in the European Union in a harmonisation process in EUPEA*, New letter, 1999, vol.4, pp. 47-51.
18. McLean K.N., Mallet C.I. What motivates the motivators? An examination of sports coaches. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2011, vol.17(1), pp. 21-35. doi: 10.1080/174089.2010.535201.
19. Grum B.I. Convention thought and practice in physical education problems of teaching and implications of change, *Quest*, 1998, vol.45, 17-23.
20. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2011, vol.17(1), pp. 44-50. Doi: 10.1080/17398872.2010.544902.

Информация об авторе:

Иваний Игорь Владимирович: ORCID: 0000-0002-6578-1480; navch@sspu.sumy.ua; Сумский государственный педагогический университет; ул. Роменская, 87, Сумы, 40002, Украина

Цитуруйте эту статью как: Іваній І.В. Методологічні засади формування фізичної культури особистості// Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2014. – № 5 – С. 32-36. doi:10.6084/m9.figshare.971030

Электронная версия этой статьи является полной и может быть найдена на сайте: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive.html>

Это статья Открытого Доступа распространяется под терминами Creative Commons Attribution License, которая разрешает неограниченное использование, распространение и копирование любыми средствами, обеспечивающими должное цитирование этой оригинальной статьи (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ru>).

Дата поступления в редакцию: 25.01.2014 г.
Опубликовано: 25.02.2014 г.

Information about the author:

Ivanii I.V.: ORCID: 0000-0002-6578-1480; navch@sspu.sumy.ua; Sumy State Pedagogical University; Romenskaya str.87, Sumy, 40002, Ukraine

Cite this article as: Ivanii I.V. Methodological basis for the formation of physical culture personality. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2014, vol.5, pp. 32-36. doi:10.6084/m9.figshare.971030

The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive-e.html>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>).

Received: 25.01.2014
Published: 25.02.2014